

Z obsahu: Dohoda o IPPC směrnici | OZE možná získají výjimku ze směrnice o zákazu nebezpečných látek | Plynovodem Nabucco by mohl proudit zemní plyn z Ázerbájdžánu a severního Iráku | Bulharsko chce odstoupit od dohody o výstavbě ropovodu | EU neuspěla v testu jednoty na mezinárodním poli



VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

seznamte se s novou tvářící našeho bulletinu. Nová interaktivní forma Vám usnadní hledání Vašich oblíbených témat a přecházení mezi jednotlivými rubrikami. V červnovém vydání jsme pro Vás opět připravili koktejl zpráv z Evropy i ze světa. V rubrice „Energetická politika Evropské unie“ se můžete dočíst o dohodě o IPPC směrnici či výjimce OZE ze směrnice o zákazu nebezpečných látek. O úmyslu Bulharska odstoupit od dohody o výstavbě ropovodu, o finančních problémech projektu ITER nebo o nových informacích ohledně plynovodu Nabucco se zmiňujeme v rubrice „Energetika v Evropě a ve světě“. Na to, co Vás zajímá a nač se nejvíce ptáte, odpovídáme v rubrice „FAQ“, jejímž tématem jsou tentokrát inteligentní sítě, neboli smart grids. V zajímavostech z Evropy se dočtete o nových pravidlech pro udržitelná biopaliva, o zlaté horečce – resp. břidlicovém plynu v Polsku a také o schválení legislativy o označování potravin barvami podle toho, jak moc jsou nebo nejsou škodlivé pro naše zdraví. V rubrice „O čem se mluví“ tentokrát odpovídáme na otázku „Jak dosáhnout jednotného trhu s elektřinou v EU?“.

Doufám, že nový „look“ našeho měsíčníku pro Vás bude vítanou změnou.

S přáním příjemného čtení

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agenda,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Veronika Stejskalová, +420 211 042 445,

veronika.stejskalova@cez.cz |

Václav Lebeda, +420 211 042 580, vaclav.lebeda@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.



ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Dohoda o IPPC směrnici

Komise podniká další kroky k realizaci jednotného vnitřního trhu

IEA: jaderná energie klíčovým nástrojem proti změnám klimatu

OZE možná získají výjimku ze směrnice o zákazu nebezpečných látek

SET plán: spuštění čtyř evropských průmyslových iniciativ

DOHODA O IPPC SMĚRNICI

Zástupci Evropského parlamentu, Rady EU a Evropské komise dospěli 16. června k dohodě o kompromisním znění směrnice o průmyslových emisích (IPPC směrnice), o které jsme Vás na našich stránkách již informovali.

Dohoda, kterou musí ještě schválit europoslanci na plenárním zasedání v červenci, potvrdila existenci přechodných opatření pro stávající velká spalovací zařízení, která v prvním čtení navrhla Rada. Přechodný národní plán, který předpokládá lineární snižování emisí na nové, přísnější hodnoty, by tak měl platit od ledna 2016 do června 2020.

Parametry časově omezené derogace, umožňující provozování zařízení v omezeném režimu při původních emisích, budou 17 500 operačních hodin do konce roku 2023. Zástupci institucí se také shodli na nové formulaci pravidel pro derogace z využití tzv. nejlepších dostupných technik (BAT), které umožní mj. přihlédnutí k technické specifikaci zařízení a jeho místním podmínkám. Všechna zařízení v EU budou nicméně povinna respektovat maximální emisní hodnoty stanovené směrnicí.

KOMISE PODNIKÁ DALŠÍ KROKY K REALIZACI JEDNOTNÉHO VNITŘNÍHO TRHU

V samém závěru května zahájila Evropská Komise veřejnou konzultaci k iniciativám, zajišťujícím integritu a transparentnost velkoobchodních trhů s energiemi.

Cílem veřejné konzultace je získat co nejvíce pohledů a doporučení od zástupců veřejných institucí, administrativ členských států, soukromých firem, průmyslových asociací, malých a středních podniků, ale i občanů a spotřebitelů i environmentálních organizací. Poskytnuté názory budou posléze tvořit důležitou součást dopadové studie, ve které Komise popíše a navrhne optimální způsob, jakým



Dohoda o IPPC směrnici

Komise podniká další kroky k realizaci jednotného vnitřního trhu

IEA: jaderná energie klíčovým nástrojem proti změnám klimatu

OZE možná získají výjimku ze směrnice o zákazu nebezpečných látek

SET plán: spuštění čtyř evropských průmyslových iniciativ

formulovat příslušnou část energetické politiky. Konzultace bude otevřena do 23. července, přičemž mezi její hlavní témata patří transparentnost trhů včetně způsobu poskytování transakčních i jiných dat, prevence zneužití trhu prostřednictvím aktualizace stávající finanční regulace, monitorování trhů příslušnými regulačními úřady ve spolupráci s Agenturou pro spolupráci energetických regulátorů a v neposlední řadě rovněž vynucování dodržování závazných pravidel pro chování subjektů na trzích s energiemi. Na závěr je třeba dodat, že představení příslušného legislativního návrhu Komise se očekává na podzim tohoto roku.

Více viz: [↗](#)

IEA: JADERNÁ ENERGIE KLÍČOVÝM NÁSTROJEM PROTI ZMĚNÁM KLIMATU

Mezinárodní energetická agentura (IEA) ve spolupráci s Agenturou pro jadernou energii při OECD (NEA) zveřejnila 16. června dlouho očekávanou cestovní mapu pro jaderné technologie.

Jejím hlavním poselstvím je fakt, že téměř jedna čtvrtina celosvětově vyrobené elektřiny může pocházet v roce 2050 z jádra, čímž by

jaderná energetika výrazně přispěla ke globálnímu cíli snížení emisí skleníkových plynů o 50 % do roku 2050. Tento příspěvek by ale v následujících čtyřiceti letech vyžadoval prakticky ztrojnásobení současných výrobních kapacit, což dokument označuje sice za ambiciózní, ovšem zároveň za reálně dosažitelné.

Je zřejmé, že přínos jaderné energetiky je pouze jedním z řady nástrojů, jež musí být do tohoto úsilí zapojeny. Dle slov ředitele IEA Nobuo Tanaky je třeba klást důraz i na energetickou účinnost, obnovitelné zdroje energie a CCS. Ředitel NEA Luis Echávarri pak v rámci stejného komuniké doplnil, že jaderná energetika má značný potenciál při snižování emisí oxidu uhličitého.

Dokument dále uvádí, že pro dosažení avizovaného cíle bude plně postačovat stávající technologie spolehlivých reaktorů; na druhou stranu však bude pokračování ve vývoji technologií reaktorů i palivového cyklu nutností pro udržení a zvýšení konkurenceschopnosti jaderné energie. Nezbytnou podmínkou dalšího rozvoje je samozřejmě i patřičná podpora ze strany průmyslu, finančních institucí a veřejnosti.

Aktuálně se jaderná energetika se svojí instalovanou kapacitou 370 GWe podílí 14 % na celosvětově instalovaných výrobních kapacit.

Dle „modrého scénáře“ cestovní mapy tato kapacita naroste až na 1 200 GWe v roce 2050, což by umožnilo nárůst výroby elektřiny z 20 000 TWh v roce 2007 na 41 000 TWh v roce 2050.

Více viz: [↗](#)

OZE MOŽNÁ ZÍSKAJÍ VÝJIMKU ZE SMĚRNICE O ZÁKAZU NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

V prosinci 2008 předložila Evropská komise návrh směrnice o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních.

Nový návrh směrnice má mimo jiné rozšířit rozsah původní směrnice z roku 2003, která upravuje pravidla pro používání toxických látek, které se mohou nacházet v domácích i průmyslových elektrospotřebičích, i na některá zařízení produkující elektřinu z obnovitelných zdrojů. Kdyby byl schválen původní návrh Komise, znamenalo by to pro rozvoj těchto zdrojů závažné omezení (jelikož např. většina dnes vyráběných solárních panelů obsahuje toxické kadmium) a rovněž další snížení jejich konkurenceschopnosti ve srovnání s tradičními energetickými zdroji.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Dohoda o IPPC směrnici

Komise podniká další kroky k realizaci jednotného vnitřního trhu

IEA: jaderná energie klíčovým nástrojem proti změnám klimatu

OZE možná získají výjimku ze směrnice o zákazu nebezpečných látek

SET plán:
spuštění čtyř evropských průmyslových iniciativ

Členové Výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu však 2. června schválili zprávu výboru, ve které požadují vyjmout větrné turbíny, tepelná čerpadla a solární panely z působnosti této směrnice minimálně do roku 2014, kdy dojde k prvnímu přezkumu a vyhodnocení dopadů směrnice. Tím učinili důležitý krok k tomu, aby se tato směrnice na obnovitelné zdroje energie skutečně nevztahovala a rozvoj tohoto pro realizaci nízkouhlíkové ekonomiky nezbytného sektoru nebyl ohrožen.

Více viz: [↗](#)

SET PLÁN: SPUŠTĚNÍ ČTYŘ EVROPSKÝCH PRŮMYSLOVÝCH INICIATIV

Čtyři evropské průmyslové iniciativy byly zahájeny 3. června v Madridu v rámci Strategického a technologického plánu EU.

Jedná se o větrnou iniciativu, solární iniciativu (zahrnující fotovoltaickou energii i energii z koncentračních solárních elektráren), iniciativu pro elektrifikační sítě a iniciativu pro zachycování a geologické ukládání CO₂ (CCS). Tento start iniciativ za spolupráce veřejného a soukromého sektoru je velmi důležitým

krokem pro rozvoj nízkouhlíkových technologií, přičemž si klade za cíl podpořit jejich rozvoj na třech úrovních.

Tou první je podpora technologických cestovních map pro období 2010–2020, které obsahují konkrétní akční plány pro rozvoj jednotlivých technologií a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Dále by měl podporovat tzv. implementační plány, které se soustřeďují na realizaci potřebných opatření v krátkém období (tj. do roku 2012).

Na obecné úrovni pak iniciativy směřují k podpoře pružné struktury řízení nezátíženého zbytečnou byrokracií, které je založeno na naprosté suverenitě ve využití vlastních zdrojů energie. Podpora na všech těchto úrovních je nezbytná, neboť během následujících let bude dle odhadů třeba v avizovaných sektorech investovat v rámci spolupráce veřejných a soukromých zdrojů 37 mld. EUR.

Zahájení iniciativ by tak mělo být již brzy následováno započítím realizace deklarovaných aktivit v rámci jednotlivých průmyslových iniciativ.

Více viz: [↗](#)



ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Finanční problémy
projektu ITER

Plynovodem Nabucco
by mohl proudit zemní
plyn z Ázerbájdžánu
a severního Iráku

Gazprom s Desfou
vytvořili společnou firmu
South Stream Greece

Bulharsko chce odstoupit
od dohody o výstavbě
ropovodu

FINANČNÍ PROBLÉMY PROJEKTU ITER

Mezinárodní projekt jaderné fúze ITER se potýká s finančními potížemi. Náklady, které si ITER vyžaduje, vzrostly oproti původnímu rozpočtu na téměř trojnásobek, přičemž některé vlády členských států již nemají (i vzhledem k ekonomické krizi) peníze na pokračování.

Objevily se již návrhy na pozastavení prací; to by ovšem přineslo nemalé problémy, jak vzhledem k povaze projektu fungujícího na bázi mezinárodní smlouvy, tak obecně kvůli poškození pověsti EU. Unie chce proto požádat o finanční výpomoc Evropské společnosti pro atomovou energii, které by mohlo přispět částkou ve výši až 6 miliard eur a další 1,3 miliardy eur by měla přispět Francie, domovská země projektu.

O budoucnosti projektu bude jednat rada ITER, která se sejde v Číně ve dnech 16. a 17. června. Projekt fakticky představuje experimentální termonukleární reaktor, jehož cílem je napodobit druh jaderné fúze, obdobné reakcím probíhajícím na Slunci. Reaktor se nachází v jižní Francii ve městě Cadarache.

Na projektu ITER se kromě Evropské unie po-



dílí Japonsko, USA, Čína, Indie a Jižní Korea. Evropská unie financuje projekt z 50 %, ostatní země z 10 %.

Více viz: [☞](#)

PLYNOVODEM NABUCCO BY MOHL PROUDIT ZEMNÍ PLYN Z ÁZERBÁJDŽÁNU A SEVERNÍHO IRÁKU

Turecký ministr energetiky Taner Yildizem podepsal dohodu o dodávkách zemního plynu s ázerbájdžánským ministrem průmyslu a energetiky Natikem Alijevem. Plyn by měl do Turecka začít proudit v roce 2017 a mohl by částečně naplnit kapacitu plánovaného plynovodu Nabucco.

Turecko v současné době dováží z Ázerbájdžánu zhruba 6,6 miliard kubíků plynu ročně. Ázerbájdžánský prezident İlham Alijev prohlásil, že jeho země je připravena se v případě atraktivní nabídky připojit k projektům nových plynovodů, včetně Nabucca. Stejně pozitivně se vyjádřil i ministr poloautonomní vlády kurdské samosprávy na severu Iráku, Ashti A. Hawrami. Podle jeho vyjádření je země připravena nabídnout projektu Nabucco svůj zemní plyn. Pro rozjezd celého projektu může poskytnout 14 až 15 miliard kubických metrů plynu. Zásoby zemního plynu v severním Iráku se v současné době odhadují na šest až osm bilionů kubíků.

Více viz: [☞](#)

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Finanční problémy
projektu ITER

Plynovodem Nabucco
by mohl proudit zemní
plyn z Ázerbájdžánu
a severního Iráku

Gazprom s Desfou
vytvořili společnou firmu
South Stream Greece

Bulharsko chce odstoupit
od dohody o výstavbě
ropovodu



GAZPROM S DESFOU VYTVOŘILI SPOLEČNOU FIRMU SOUTH STREAM GREECE

Dne 7. června 2010 podepsali zástupci ruského Gazpromu a řecké firmy Desfa smlouvu o vytvoření společného podniku South Stream Greece, jehož hlavním úkolem bude navrhnout, financovat, postavit a provozovat řeckou část plynovodu South Stream.

Sídlem nové společnosti South Stream Greece S. A. budou Athény. Každá ze smluvních stran vlastní ve společnosti 50% podíl. Rusové již podepsali mezistátní dohody i s ostatními ze-

měmi, kterými má plánovaná trasa plynovodu vést. Týká se to Bulharska, Srbska, Maďarska, Slovinska, Chorvatska a Rakouska. Plynovod South Stream povede pod Černým mořem z Novorossijska do bulharského přístavu Varna a od roku 2015 by jím mělo proudit přibližně 35 % z celkového objemu dodávek ruského zemního plynu.

Více viz: [↗](#)

BULHARSKO CHCE Odstoupit OD DOHODY O VÝSTAVBĚ ROPOVODU

Bulharsko chce odstoupit od dohody o výstavbě ropovodu do Řecka. Dne 11. června to uvedl bulharský premiér Bojko Borisov.



Hlavním uváděným důvodem jsou obavy o životní prostředí, které vzrostly po havárii v Mexickém zálivu.

Druhou výhradu vznášejí Bulhaři proti tomu, že ropovod má vést turistickým centrem a také oblastí, která je součástí chráněných území Natura 2000. Obyvatelé zmíněného regionu se bouří, protože se bojí odlivu turistů, kteří jsou pro ně hlavním zdrojem obživy.

Oficiálně ještě projekt zrušen nebyl, ale argumenty proti výstavbě jsou prezentovány jako velmi závažné. Ropovod měl přivádět ruskou ropu z bulharského přístavu Burgas do řeckého města Alexandropolis.

Odhadované náklady ropovodu činí jednu miliardu eur. Na výstavbě ropovodu se země dohodly v roce 2007, hlavním vlastníkem projektu je Rusko s 51 %, Bulharsko a Řecko mají shodně 24,5 %.

Více viz: [↗](#)

**Nová pravidla pro
udržitelná biopaliva**

EU neuspěla v testu
jednoty na mezinárodním
poli

Břidlicový plyn: vypukne
v Polsku „zlatá horečka“?

Parlament schválí
přistoupení EU k IRENA

Jednotné standardy
pro označování potravin
schváleny

NOVÁ PRAVIDLA PRO UDRŽITELNÁ BIOPALIVA

Evropská unie zveřejnila 10. června kritéria udržitelnosti pro biopaliva. Reaguje tak mj. na obavy, že biopaliva mohou vytěsnit produkci obilovin či zesílit odlesňování.



Kritéria navazují na směrnici o obnovitelných zdrojích energie z prosince 2008, která stanoví, že všechny členské země EU musí do roku 2020 alespoň 10 % potřeb paliv pro dopravu pokrýt z obnovitelných zdrojů – vedle biopaliv např. z vodíku či „zelené“ elektromobility. Směrnice také upravuje kritéria udržitelnosti pro biopaliva – ta mají zajistit snížení skleníkových plynů o 35 % oproti fosilním zdrojům. Toto číslo má do roku 2018 dosáhnout 60 %.

Nová pravidla mají zajistit, aby při výrobě biopaliv produkovaných v EU a dovážených do Unie nebylo poškozováno životní prostředí. V praxi tak známku udržitelného bioapliva neobdrží produkce brazilského farmáře, jenž vypěstoval cukrovou třtinu pro výrobu biopaliva na pozemku, který byl před lednem 2008 součástí tropického pralesa. Důkazní břemeno o udržitelnosti přitom připadne společností, které biopaliva do EU dovážejí.

Do deseti procentního podílu obnovitelných zdrojů na palivech pro dopravní sektor budou zahrnuta pouze ta paliva, která prošla testem udržitelnosti. Jejich certifikáty by měly dle Komise členské státy, průmysl a neziskové organizace vytvořit samy.

Více viz: [👉](#)

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

Nová pravidla pro
udržitelná biopaliva

EU neuspěla v testu
jednoty na mezinárodním
poli

Břidlicový plyn: vypukne
v Polsku „zlatá horečka“?

Parlament schválí
přistoupení EU k IRENA

Jednotné standardy
pro označování potravin
schváleny

EU NEUSPĚLA V TESTU JEDNOTY NA MEZINÁRODNÍM POLI

Bitva o interpretaci Lisabonské smlouvy mezi Radou a Evropskou komisí si vybírá první oběti. Členské státy se s Komisí nejsou schopny shodnout na interpretaci části Lisabonské smlouvy, která se dotýká působení Unie na mezinárodních fórech.

EU se tak účastnila jednání o postupném zrušení užívání rtuti ve Stockholmu (7.–11. 6.) bez formálního mandátu pro vyjednávání. Jádrem sporu je argument Komise, že jí Lisabonská smlouva příklá autoritu reprezentovat EU na mezinárodních fórech týkajících se tzv. sdílených kompetencí (např. oblast životního prostředí či energetika). Členské státy naopak trvají na svém místě u jednacího stolu. Nepřijetí mandátu pro jednání ve Stockholmu předcházelo odmítnutí, ze strany Komise, návrhu Rady na rozdělení pravomocí během jednání. Dle tohoto návrhu by Komise reprezentovala EU u některých bodů jednání, jiné by byly v gesci předsednické země a u dalších by zástupci Komise a předsednictví vystupovali



společně. Členské státy se obávají precedentu – pokud by Komise byla ve Stockholmu jediným vyjednavatelem za EU, tuto pravomoc by si pravděpodobně nárokovala i při dalších jednáních o změnách klimatu v Cancúnu.

Připomeňme, že nejednota EU byla ze strany Unie označována za jeden z faktorů, který způsobil upozadění evropských pozic na Kodaňském summitu v prosinci 2009.

Více viz: [☞](#)

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

Nová pravidla pro
udržitelná biopaliva

EU neuspěla v testu
jednoty na mezinárodním
poli

Břidlicový plyn: vypukne
v Polsku „zlatá horečka“?

Parlament schválí
přistoupení EU k IRENA

Jednotné standardy
pro označování potravin
schváleny

BŘIDLICOVÝ PLYN: VYPUKNE V POLSKU „ZLATÁ HOREČKA“?

Polsko, jehož energetika je z více než 90 % závislá na uhlí, spoléhá do budoucna pro snížení svých emisí skleníkových plynů nejen na technologie separace a ukládání uhlíku (CCS), ale vzrůstající měrou i na „hit“ nekonvenčního zdroje zemního plynu – břidlicový plyn.

USA investovaly pod tíhou sílící závislosti na dovozu zemního plynu do vývoje technologií umožňujících získávání břidlicového plynu (využitím chemikálií, které způsobí proces štěpení a uvolnění plynu do vody) nemalé prostředky – nyní se na americké spotřebě zemního plynu podílí téměř 50 %. Polsko, kde se břidlicovému plynu přičítá v EU zřejmě největší potenciál, je však tomuto podílu velice vzdálené, a to i přesto, že některé odhady hovoří o kapacitách zajišťujících zemi energetickou soběstačnost na více než 100 let. Získávání břidlicového plynu si totiž kromě využití pro každé podloží specifické chemikálie, která plyn uvolní, vyžaduje i větší množství vrtů než je běžné u konvenčního zemního plynu. Jeho těžba je tak vedle vyšších nákladů spojována i s větším vlivem na životní prostředí. Zejména v polském, ale i ukrajinském kontextu však

velkou váhu hraje potenciální strategická role břidlicového plynu. K naplnění „zlaté horečky 21. století“, jak situaci nazývá ředitelka geologického odboru polského ministerstva životního prostředí Ewa Zalevska, má nicméně současný trend ještě daleko.

Více viz: [↗](#)

PARLAMENT SCHVÁLÍ PŘISTOUPENÍ EU K IRENA

Ve středu 17. června na plenárním zasedání ve Štrasburku Evropský parlament schválil návrh rozhodnutí Evropské rady o přistoupení EU k IRENA (International Renewable Energy Agency).

IRENA je iniciativou Německa, Dánska a Španělska, která vznikla na začátku roku 2009 a má roční rozpočet 25 milionů dolarů. Snaží se prosazovat obnovitelné zdroje energie po celém světě a jejím úkolem je poskytnout celému světu nový impuls k urychlení přechodu do formy nevyčerpatelné energie z nefosilních paliv. IRENA radí a pomáhá státům s rozvojem obnovitelných zdrojů energie a podporuje transfer technologií a financování ze severu na jih.

Podle Agence Europe.

JEDNOTNÉ STANDARDY PRO OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN SCHVÁLENY

Europoslanci podpořili nové standardy pro podrobnější označování potravin v EU, odmítli však schválit značení nezdravého jídla červenou barvou.

Místo červené barvy bude na potravinách vyznačeno denní doporučené množství (GDA – Guideline Daily Amounts). Proti označování nezdravých potravin červenou barvou jsou především zástupci potravinářského průmyslu. Červené označení mělo upozorňovat na vysoký obsah tuků, cukrů nebo solí. Výrobky, které obsahují pouze neškodné množství těchto látek, by byly značeny zeleně a středně zdravé produkty bychom poznali podle oranžové barvy.

Nové standardy ukládají výrobcům povinnost uvádět základní výživové hodnoty, včetně obsahu solí, tuků a cukrů, na přední stranu obalu potravin. Ministři EU ještě legislativu posoudí a pravděpodobně i doplní. Poté by se potraviny, označené novým systémem, mohly objevit v obchodech v horizontu tří let.

Více viz: [↗](#)

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

**EIB půjčí DONGu peníze
na elektrárnu v Array**

**MOL musí vrátit miliony
eur maďarské vládě**

**Evropská komise
posvětila státní podporu
společnosti Nuon**

**EIB PŮJČÍ DONGU PENÍZE
NA ELEKTRÁRNU V ARRAY**

Evropská investiční banka (EIB) podepsala dne 10. června smlouvu se společností DONG Energy o půjčce, která bude využita pro projekt větrné elektrárny London Array v Anglii.

Půjčka ve výši 250 milionů Liber je součástí strategie EIB spočívající v diverzifikaci financování do různých typů zápůjček. První část větrného parku v Array má kapacitu 630 MW a předpokládá se, že začne vyrábět elektřinu v roce 2012 tak, aby park mohl čistou elektrickou energií napájet Olympijské hry, které se v Londýně uskuteční za dva roky. Viceprezident

EIB, zodpovědný za operace ve Velké Británii, Simon Brooks, k podpisu smlouvy prohlásil, že pro EIB je ctí podílet se na výstavbě největší větrné elektrárny na světě.

Více viz: [☞](#)



**MOL MUSÍ VRÁTIT MILIONY EUR
MAĎARSKÉ VLÁDĚ**

Evropská komise uzavřela prošetřování státní pomoci maďarské energetické společnosti MOL, které započala v lednu roku 2009.

Komisaři po prostudování podkladů dospěli k názoru, že tato půjčka z roku 2005, spolu se změnou horního zákona, k níž došlo v roce 2008, zvýhodnila společnost MOL před konku-

renčními společnostmi. Výše zmíněná změna zákona totiž výrazně zvedla poplatky za vytěžené uhlí, čemuž se MOL vyhnul podpisem smlouvy s vládou, která společnosti ponechala původní výši poplatků. Podle rozhodnutí Komise nyní musí firma finanční prostředky ve výši 30,3 miliard forintů (tedy v přepočtu 112 milionů euro) vrátit do státní pokladny.

Více viz: [☞](#)

**EVROPSKÁ KOMISE POSVĚTILA
STÁTNÍ PODPORU SPOLEČNOSTI
NUON**

Nizozemská vláda dostala dne 26. května zelenou od Evropské komise v kauze státní podpory společnosti Nuon.

Holandská vláda zamýšlí poskytnout Nuonu grant ve výši 10 milionů euro na stavbu demonstračního projektu na zachycování CO₂ (CCS) na své tepelné elektrárně ve městě Buggenum. Komisař pro ochranu hospodářské soutěže Joaquín Almunia uvedl, že státní finance podpoří rozvoj jedné z metod, která má vést ke zlepšení energetické účinnosti, aniž by významně zasáhla spravedlivou hospodářskou soutěž v dané oblasti.

Více viz: [☞](#)



Jak dosáhnout
jednotného trhu
s elektřinou v EU?

JAK DOSÁHNOUT JEDNOTNÉHO TRHU S ELEKTŘINOU V EU?

Bruselský think-tank Bruegel publikoval počátkem června studii o výhledech na dosažení jednotného trhu s elektřinou v Evropské unii. Studie připouští, že EU již učinila několik důležitých kroků k liberalizaci a potažmo ke snižování nákladů a posilování konkurenceschopnosti, ale identifikovala i další překážky, které je stále nutno odstranit.



V této oblasti před Evropou stojí dvě hlavní výzvy – zvýšení dostupné přenosové kapacity (přeshraniční přenosová kapacita v EU v letech 2005 a 2009 dokonce o 15 % poklesla) a zlepšení ve využití existujících sítí a elektráren. Rostoucí podíl přerušovaných dodávek z větrných elektráren a vzdálenost mezi místy výroby elektrické energie a místem její spotřeby vystavuje stárnoucí evropské síť neadekvátnímu tlaku. Národní trhy navíc neustále nejsou natolik propojené, aby tomuto tlaku dokázaly čelit a systémy přenosu energie fungují stále spíše na národní úrovni.

Na některých přeshraničních profilech a přenosových linkách nedochází k dostatečnému posilování či výstavbě nových sítí, protože náklady a výhody jsou asymetricky rozděleny přes hranice. Jediným způsobem, jak tomuto čelit, je vytvořit skutečně pan-evropskou energetickou síť. Studie Bruegel ale podotýká, že k tomuto ale současná legislativní opatření EU nebudou stačit. Evropská komise by podle studie měla tlačit na přijetí závazných plánů výstavby a posilování sítí, založených jak na technické, tak také na cost-benefit analýze.

Členské státy by rovněž podle studie měly ustoupit od umělého stanovování národních cen a nechat volně působit tržní mechanismy. Evropská komise proto v současné době pracuje na přípravě nové legislativy týkající se energetické infrastruktury, která by měla být představena do konce roku 2010 a měla by zahrnovat i nástupce Transevropské energetické sítě (TEN-E). Tento nový nástroj bude při finanční podpoře energetických projektů akcentovat především evropský aspekt směřující k vytvoření skutečně jednotného energetického trhu.

Více viz: [☞](#)

KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

26. KVĚTNA oznámili zástupci organizace World Future Council (WFC), že v ghanské vesnici Oboadaka instalují solární panely, které zajistí dodávky elektrického proudu pro široké okolí, aby obyvatelé mohli sledovat zápasy fotbalového mistrovství světa. [↗](#)

6. ČERVNA oznámila norská vláda, že do roku 2013 do svého právního systému plně implementuje systém obchodování s emisními povolenkami. Norsko, které není členem Evropské unie, dosud používalo vlastní mechanismus. [↗](#)

7. ČERVNA začala v Dánsku stavba největšího zařízení na zpracování biomasy v zemi. Závod ve městě Maabjerg má ročně přeměnit 500 000 tun biomasy na čistou energii a pomoci tak Dánsku dosáhnout cílů pro redukci emisí CO₂. [↗](#)

11. ČERVNA byl na zasedání ve Varšavě zvolen nový předseda organizace Eurogas. Stal se jím místopředseda a prezident GDF Suez Jean-Francois Cirelli. Nový šéf evropských plynářů si za hlavní úkol vytyčil obranu prestiže zemního plynu tváří v tvář zelené politice Evropské unie. [↗](#)



17. ČERVNA podepsali při příležitosti energetického fóra v Petrohradě zástupci Gazpromu a společnosti Siemens memorandum, týkající se spolupráce při výrobě kapalného zemního plynu (LNG). Německá společnost dodá Gazpromu potřebné vybavení pro těžbu LNG v jeho zařízeních. [↗](#)

24. – 27. SRPNA se v norském Stavangeru uskuteční akce s názvem ONS 2010. Konference a veletrh zaměřené především na plynárenství a ropný průmysl se v tomto městě konají již od roku 1974. Více na [↗](#)

INTELLIGENTNÍ SÍTĚ

Budování „smart grids“ neboli inteligentních sítí je stále silněji vnímáno jako podmínka nezbytná k dosažení cílů (nejen) evropské energetické politiky a legislativy. Ačkoli jde o téma, které jen stěží můžeme komplexně pojmut na omezené ploše této rubriky, přinášíme zde alespoň několik základních otázek se „smart grids“ spojených spolu s příslibem, že se k tomuto tématu budeme jistě na stránkách našeho bulletinu vracet.

Co si můžeme pod pojmem „intelligentní sítě“ představit?

Není snadné nalézt definici dostatečně vystihující všechny možnosti, které mohou inteligentní sítě znamenat pro řetězec „výroba – přenos/distribuce – spotřeba“ elektřiny. Řečeno velmi obecně, jedná se o nejrozumnější představitelné využití moderních informačních technologií (IT) v celém řetězci. Těchto technologií lze využít v široké škále aplikací od měření a regulace spotřeby přes monitoring přenosových a distribučních toků a jejich stabilizaci až po efektivnější zásahy v případě dysfunkcí sítí.

Jaké jsou konkrétní příklady funkcí „smart grids“ v praxi?

Patří sem např. „chytré“ měřiče, umožňující odběratelům přesně monitorovat spotřebu nebo

intelligentní senzory, které nejenže odhalují, ale zároveň iniciují či přímo řídí nápravu selhání některých funkcí sítě. Na vyšší úrovni sítí to mohou být složitější systémy, jejichž úkolem je vyrovnávat výkyvy v dodávce elektřiny. IT prvky inteligentních sítí poskytují komplexní informace o všech hlavních charakteristikách „pohybu“ elektrického proudu v síti v reálném čase. Největší potenciál se ale obvykle připisuje té části sítí, která vede přímo k zákazníkům – díky informacím v reálném čase umožňují smart grids např. aplikaci různých cenových tarifů podle konkrétní situace v síti apod.

Co přinese širší uplatnění inteligentních sítí z hlediska cílů energetické politiky EU?

Smart grids nejsou technologií revoluční resp. zavádění různých funkcí tohoto druhu již nějakou dobu probíhá. Významným přínosem

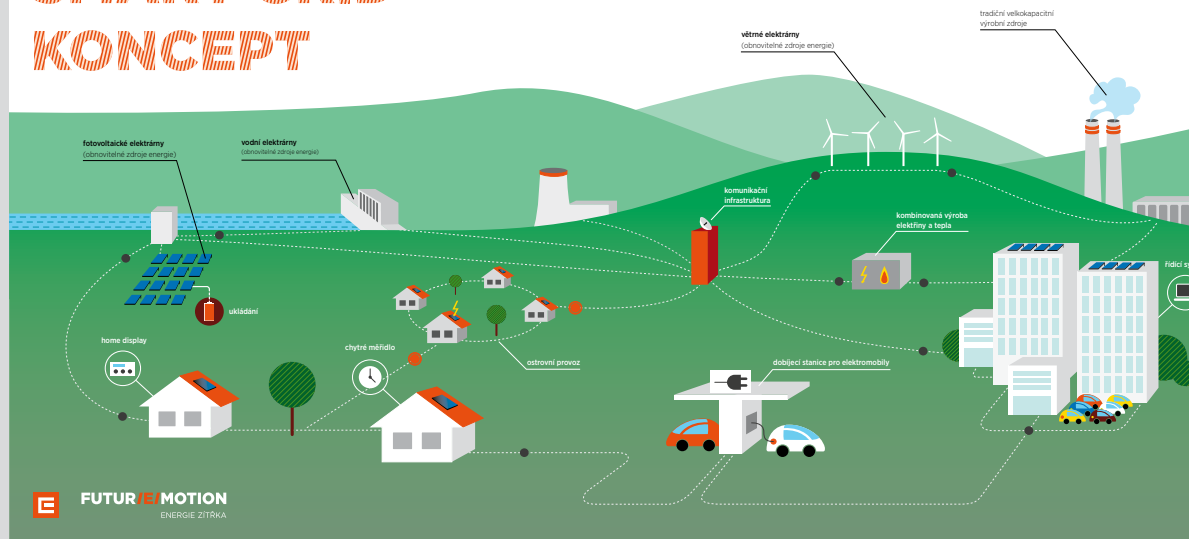
bude např. hladší přizpůsobení se postupné restrukturalizaci dnešní fyzické infrastruktury (založené převážně na výrazném soustředění výroby do velkých výrobních zařízení a přenosů velkého množství energie na velké vzdálenosti) do struktury charakterizované větším geografickým rozptylem a zejména typovou rozmanitostí zdrojů. Podle většiny expertů se nelze bez širší aplikace inteligentních sítí vyrovnat s nárůstem kapacity alternativních zdrojů – větrných, solárních, vlnových a dalších typů elektráren, pro které je typická vysoká a těžko předvídatelná fluktuace výroby.

S jakými náklady je zavádění „smart grids“ spojeno a co brání rychlejšímu tempu rozvoje?

O jak velké částky půjde, je patrné již z různých pilotních projektů, testovacích provozů apod. ➤

Inteligentní sítě

SMART GRID KONCEPT



Např. Evropská unie podpoří na základě tzv. plánu „Strategic Energy Technology“ na dvacet projektů smart grids částkou 2 mld. eur – tyto projekty se přitom dotknou jen cca 1,5 mil. spotřebitelů.

Mají-li se naplnit cíle, aby alespoň 50 % sítí fungovalo do roku 2020 na principech inteligentních sítí, je zřejmé, že investice se mohou pohybovat v řádech stovek miliard eur.

Podle mnohých odborníků a samotných

energetických společností bude třeba vyřešit zejména dva hlavní problémy:

- (1) evropský systém regulace v sektoru by měl vzít do úvahy, že tak obrovské investice budou vyžadovat, aby se regulace neorientovala za každou cenu jen na minimalizaci ceny elektřiny a
- (2) bude zapotřebí sjednocovat technické standardy tak, aby evropské smart grids mezi sebou komunikovaly bez ohledu na hranice států.

Jaká je situace v České republice?

Počátkem roku 2010 zahájila u nás činnost Česká technologická platforma Smart Grid, sdružující výrobce zařízení pro inteligentní sítě, IT firmy, četné odborné týmy včetně vzdělávacích institucí.

Pokud jde o konkrétní projekty, skupina ČEZ se může pochlubit první aktivitou svého druhu u nás, a sice pilotním projektem „Smart Region“ – díky této akci bude do roku 2015 vybaveno cca 4,5 tisíce domácností ve městě Vrchlabí inteligentními měřidly, distribuční síť ve městě bude automatizována a posílí se její schopnost integrovat místní zdroje výroby. Náklady na zavedení a testování „chytrých“ prvků sítě dosáhnou půl miliardy korun.